

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență pentru modificarea art. 5¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ	Prezentul proiect de act normativ a fost inițiat și elaborat de Ministerul Apărării Naționale, în vederea creării posibilității de efectuare a achizițiilor publice prin aplicarea Regulamentului (UE) 2023/2418 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 de instituire a unui instrument pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA) respectiv pentru crearea posibilității efectuării achizițiilor, de valori mai mari de 2 milioane de Euro, derulate prin Agenția NATO pentru Sprijin din cadrul Organizației NATO pentru Sprijin.
2.2. Descrierea situației actuale	<p>În data de 27.10.2023 a intrat în vigoare Regulamentul UE 2023/2418 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 de instituire a unui instrument pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA), denumit în continuare Regulamentul EDIRPA.</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 17 din Regulamentul EDIRPA acesta „este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.”</p> <p>Totodată, potrivit prevederilor art. 3 alin. (1) din Regulamentul EDIRPA instrumentul are următoarele obiective:</p> <p>a) să promoveze competitivitatea și eficiența bazei industriale și tehnologice de apărare europene (EDTIB), inclusiv a IMM-urilor și a întreprinderilor cu capitalizare medie, pentru o Uniune mai rezilientă și mai sigură, în special prin accelerarea, pe bază de colaborare, a adaptării industriei la schimbările structurale, inclusiv prin crearea și intensificarea capacităților sale de producție și deschiderea lanțurilor de aprovizionare pentru cooperarea transfrontalieră în întreaga Uniune, permițând astfel EDTIB să furnizeze produsele din domeniul apărării necesare statelor membre;</p> <p>b) să promoveze cooperarea în cadrul proceselor de achiziții publice în domeniul apărării între statele membre participante, pentru a contribui la solidaritate, a preveni efectele de excludere, a spori eficacitatea cheltuielilor publice și a reduce fragmentarea excesivă, conducând, în cele din urmă, la o creștere a standardizării sistemelor de apărare și la o mai mare interoperabilitate între capabilitățile statelor membre și menținând în același timp competitivitatea și diversitatea produselor aflate la dispoziția statelor membre și în cadrul lanțului de aprovizionare.</p> <p>La nivel național, Carta albă a apărării, aprobată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 28/2021, prevede, la Capitolul 5 „Politicile privind managementul integrat al resurselor de apărare” secțiunea „Managementul achizițiilor pentru apărare” faptul că obiectivul general al managementului achizițiilor pentru apărare îl constituie</p>

achiziționarea, în corelare cu resursele pentru apărare alocate, a sistemelor de armamente și echipamentelor militare care înglobează tehnologii moderne adecvate, în scopul satisfacerii, în conformitate cu cerințele fiecărei etape, a nevoilor categoriilor de forțe ale armatei și asigurării interoperabilității cu forțele NATO și UE. În acest context, se precizează că realizarea acestui obiectiv presupune și participarea la proiectele/programele UE pentru realizarea în comun de sisteme de arme și echipamente militare, respectiv realizarea de achiziții prin agenții NATO și UE specializate.

Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a evidențiat necesitatea de a adapta baza industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB) la schimbările structurale, de a consolida cercetarea și dezvoltarea militară a Uniunii, de a moderniza echipamentele militare și de a consolida cooperarea dintre statele membre în cadrul achizițiilor publice în domeniul apărării.

Prin prevederile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 354/2003, cu modificările și completările ulterioare, se statuează expres faptul că prevederile ordonanței de urgență se aplică pentru îndeplinirea obligației de compensare rezultate din atribuirea unui contract de achiziție de pe piața externă de produse, servicii sau lucrări necesare domeniului apărării, ordinii publice și siguranței naționale, a cărui valoare depășește, individual sau cumulativ, două milioane de Euro.

În cuprinsul Regulamentului EDIRPA nu sunt cuprinse prevederi care să dispună cu privire la operațiunile compensatorii sau care să permită impunerea unor astfel de cerințe.

În acest context este de menționat și faptul că Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE, nu permite sau nu reglementează cerințele în materie de compensare, din cauza faptului că aceste cerințe încalcă articolele 34, 49 și 56 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”), întrucât discriminează operatorii economici, bunurile și serviciile din alte state membre și împiedică libera circulație a bunurilor și serviciilor și/sau dreptul de stabilire pe piața internă a Uniunii Europene.

Măsurile restrictive care încalcă TFUE pot fi justificate doar pe baza uneia dintre derogările prevăzute în Tratat. Pentru achizițiile din domeniul apărării și securității, derogarea cea mai relevantă este prevăzută la art. 346 din TFUE. În conformitate cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), derogarea prevăzută la art. 346 din TFUE este limitată la cazuri excepționale și clar definite, iar măsurile adoptate nu trebuie să depășească limitele unor astfel de cazuri.

Totodată, este de menționat faptul că actualul context geostrategic a condus la diminuarea drastică a accesului la materii prime, dar și la reaşezarea priorităților naționale în materie de apărare, astfel că se constată o competiție acerbă în domeniul achizițiilor de produse militare.

La nivel NATO și UE, în momentul de față, se dezvoltă și se implementează inițiative de achiziții în comun, tocmai pentru a

contracarea un posibil refuz al companiilor din industria de apărare de a negocia termenii contractului. Astfel, cele două Agenții NATO (NATO Support and Procurement Agency/NSPA și NATO Communication and Information Agency/NCIA) sunt structuri care oferă servicii de achiziții, cu o experiență vastă în domeniu și care pot asigura negocierea contractelor în condiții mult mai avantajoase pentru țările membre NATO.

În cadrul Summitului NATO, desfășurat la Vilnius/Lituania, șefii de state și de guverne din țările membre NATO au agreeat încurajarea cooperării multinaționale în domeniul înzestrării, cererea agregată de produse și servicii către industria de apărare, precum și achizițiile pentru atingerea țintelor de capabilități ale Alianței (punctul 36 din Comunicatul oficial al Summitului NATO de la Vilnius - 2023).

Ministerul Apărării Naționale are încheiat un Memorandum de înțelegere cu Organizația NATO pentru Sprijin (NSPO) privind cooperarea în domeniul sprijinului logistic, semnat la București la 1 aprilie 2003 și la Capellen la 23 aprilie 2003, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 940/2003, cu modificările ulterioare. Prin acest memorandum se stabilește cadrul formal pentru furnizarea de servicii logistice de către Agenția NATO pentru Sprijin/NSPA în domenii bine definite, incluzând, dar nelimitându-se la: aprovizionare, întreținere, achiziționare de bunuri și servicii, transport, controlul configurației și asistență tehnică.

Având în vedere documentele sus-menționate, România a aderat în luna februarie 2023, prin semnarea de către ministrul apărării naționale a trei Scrisori de intenție/Letters of Intent, la Proiectul NATO de mare vizibilitate pe domeniile Mobilitate și Contra-mobilitate/Mobility and Counter-mobility High Visibility Project, urmând ca etapa de implementare a acestui proiect de achiziție multinațională de tehnică și echipamente de geniu să se realizeze prin intermediul Agenției NATO pentru Sprijin/NATO Support and Procurement Agency/NSPA.

Având în vedere contextul actual de securitate, la nivelul Structurii de Forțe a Armatei României se manifestă nevoia urgentă a dezvoltării și modernizării unor capabilități adecvate și suficiente de geniu, reprezentate de următoarele domenii ale sprijinului de geniu: treceri (gap crossing), contramobilitate (countermobility); vehicule și sisteme de geniu (MILENG vehicles and systems), aferente Scrisorilor de intenție semnate de ministrul apărării naționale.

Luând în considerare aceste aspecte, rezultă necesitatea achiziționării unor vehicule și sisteme de geniu, în cadrul proiectului multinațional de achiziție, prin intermediul NSPA, conform Concepției de derulare a Proiectului NATO de mare vizibilitate pe domeniile Mobilitate și Contra-mobilitate, derulat prin intermediul structurii desemnate din cadrul NATO HQ – Multinational Capability Cooperation Unit/International Staff – Defense Investment.

Agenția NATO pentru Sprijin face parte din Organizația NATO pentru Sprijin, organizație al cărei statut este reglementat prin Carta Organizației NATO de sprijin și achiziții, adoptată în 2015 de statele membre NATO.

Operațiunile compensatorii (offset) referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională, precum și cadrul instituțional, sunt reglementate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 354/2003, cu modificările și completările ulterioare.

	<p>Potrivit prevederilor interne specifice, această organizație nu are obligații privind efectuarea și derularea de operațiuni compensatorii, astfel cum sunt reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 189/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 354/2003, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Neadoptarea în regim de urgență a unor măsuri care să creeze cadrul legal necesar pentru exceptarea achizițiilor efectuate în temeiul Regulamentului (UE) 2023/2418 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 de instituire a unui instrument pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA), respectiv pentru exceptarea achizițiilor derulate prin Agenția NATO pentru Sprijin din cadrul Organizației NATO pentru Sprijin de la prevederile legale care reglementează operațiunile compensatorii, ar conduce la imposibilitatea utilizării acestor instrumente, ar reduce semnificativ posibilitățile de asigurare a capacităților necesare protejării în timp real a intereselor esențiale și securității naționale în actualul context regional geopolitic și ar putea antrena consecințe grave din perspectiva capacității României de a-și îndeplini angajamentele asumate.</p>
2.3. Schimbări preconizate	Prin modificarea prezentului act normativ, contractele pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională atribuite prin achiziții publice comune de produse din domeniul apărării sunt exceptate de la aplicarea prevederilor referitoare la operațiunile compensatorii.
2.4. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	–
3.2. Impactul social	–
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	–
3.4. Impactul macroeconomic	–
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	–
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	–
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	–
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	–
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	–
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	–
3.9. Alte informații	–

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:	Nu este cazul.					

<p>a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizate;</p> <p>b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.</p>	
4.8. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ	Nu este cazul.
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)	Nu este cazul.
5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE	Nu este cazul.
5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE	Nu este cazul.
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate	Nu este cazul.
5.6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative	Nu este cazul.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Nu este cazul.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	a) Este necesar avizul; b) Nu este cazul; c) Nu este cazul; d) Nu este cazul; e) Nu este cazul.
6.6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ	Au fost respectate dispozițiile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare. a) proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul Ministerului Apărării Naționale la data de <u>08-12-2023</u>
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.	Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ	Nu este cazul.
8.2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de *Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea art. 5¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională*, pe care îl supunem Guvernului în vederea adoptării.

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ANGEL TÎLVĂR

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de *Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea art. 5¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională*, pe care îl supunem Guvernului în vederea adoptării.

AVIZĂM FAVORABIL

VICEPRIM-MINISTRU

MARIAN NEACȘU

MINISTRUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIALULUI ȘI TURISMULUI

ȘTEFAN-RADU OPREA

MINISTRUL JUSTIȚIEI

ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru modificarea art. 5¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională

Având în vedere adoptarea Regulamentului (UE) 2023/2418 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 de instituire a unui instrument pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA) care vizează consolidarea urgentă a capacității de reacție și a capacității bazei industriale și tehnologice de apărare europeană (EDTIB) pentru a asigura disponibilitatea și furnizarea în timp util a produselor relevante pentru domeniul apărării,

luând în considerare faptul că în cadrul Summitului NATO, desfășurat la Vilnius/Lituania, șefii de state și de guverne din țările membre NATO au agreat încurajarea cooperării multinaționale în domeniul înzestrării, cererea agregată de produse și servicii către industria de apărare, precum și achizițiile pentru atingerea țintelor de capabilități ale Alianței (punctul 36 din Comunicatul oficial al Summitului NATO de la Vilnius) și faptul că ministrul apărării naționale a semnat aderarea la Proiectul NATO de mare vizibilitate pe domeniile Mobilitate și Contra-mobilitate/Mobility and Counter-mobility High Visibility Project, a cărui implementare se realizează prin intermediul Agenției NATO pentru Sprijin/NATO Support and Procurement Agency/NSPA din cadrul Organizației NATO pentru Sprijin/NATO Support and Procurement Organization/NSPO,

ținând cont de faptul că Ministerul Apărării Naționale are încheiat un Memorandum de înțelegere cu Organizația NATO pentru Sprijin (NSPO) privind cooperarea în domeniul sprijinului logistic, semnat la București la 1 aprilie 2003 și la Capellen la 23 aprilie 2003, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 940/2003, cu modificările ulterioare.

având în vedere necesitatea stringentă de consolidare a achizițiilor publice în comun în domeniul apărării, în vederea dezvoltării capabilităților industriale de apărare ale UE,

luând în considerare agresiunea militară realizată de Rusia împotriva Ucrainei care a marcat revenirea dramatică a conflictului teritorial și a războiului de mare intensitate pe teritoriul european, ce a condus la necesitatea de adaptare a industriei de apărare a Uniunii la schimbările structurale ale pieței care rezultă din creșterea cererii de produse din domeniul apărării,

dat fiind domeniul de aplicare reglementat de dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 354/2003, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere faptul că neadoptarea în regim de urgență a unor măsuri care să creeze cadrul legal necesar pentru exceptarea achizițiilor efectuate în temeiul Regulamentului (UE) 2023/2418 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 de instituire a unui instrument pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA), respectiv pentru exceptarea achizițiilor derulate prin Agenția NATO pentru Sprijin din cadrul Organizației

NATO pentru Sprijin de la prevederile legale care reglementează operațiunile compensatorii, ar conduce la imposibilitatea utilizării acestor instrumente, ar reduce semnificativ posibilitățile de asigurare a capacităților necesare protejării în timp real a intereselor esențiale și securității naționale în actualul context regional geopolitic și ar putea antrena consecințe grave din perspectiva capacității României de a-și îndeplini angajamentele asumate,

în considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare, a căror reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Articol unic - Articolul 5¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 189/2002 privind operațiunile compensatorii referitoare la contractele de achiziții pentru nevoi de apărare, ordine publică și siguranță națională, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 942 din 23 decembrie 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 354/2003, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„ART. 5¹. - Prevederile art. 5 nu se aplică în cazul achizițiilor finanțate din fonduri externe nerambursabile acordate Guvernului României, pentru suma finanțată, contractelor atribuite Agenției NATO pentru Comunicații și Informatică din cadrul Organizației NATO pentru Comunicații și Informatică, contractelor derulate prin Agenția NATO pentru Sprijin din cadrul Organizației NATO pentru Sprijin, acordurilor sau contractelor încheiate potrivit Regulamentului (UE) 2023/2418 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 de instituire a unui instrument pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA) sau contractelor atribuite de un guvern altui guvern.”

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

București,
Nr.